

Datum
2024-11-26

Dnr
1182-24/AF

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Remissvar över Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11)

Forskarskattenämnden avstyrker förslaget att inordna nämndens uppgifter i Skatteverket och eventuellt delar i Skatterättsnämnden.

Forskarskattenämnden delar Statskontorets utgångspunkt att det huvudsakliga kriteriet för nämndmyndighetsformen är att verksamheten kräver ett kollektivt beslutsfattande. Men till skillnad från Statskontoret anser Forskarskattenämnden att detta talar för att nämnd är den lämpligaste ledningsformen för verksamheten.

Forskarskattenämndens verksamhet kräver sakkunskaper inom olika områden. I 2 § lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden anges att ledamöterna ska ha särskild insikt i beskattnings-, företagslednings-, forsknings- eller produktutvecklingsfrågor. Att den samlade kompetensen var det huvudsakliga skälet till valet av ledningsform framgår tydligt av motiven till lagstiftningen (prop. 1984/85:76 s. 11 och prop. 2000/01:12 s. 25).

Det övergripande syftet med reglerna om skattelättnad för utländska arbetstagare – att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft – kräver också en snabb ärendehantering.

Dessa krav medför att nämndmyndighetsformen är mycket ändamålsenlig för Forskarskattenämndens verksamhet och att den bör behållas.

Forskarskattenämnden sammanträder i regel åtta gånger per år. Nämnden fattar omkring 1300 beslut per år, varav knappt hälften prövas av nämnden i sin helhet. Övriga beslut fattas av ordföranden eller vice ordföranden ensam enligt en särskild bestämmelse i lagen. Det är en effektiv och väl fungerande ordning.

Kravet på samlad kompetens kan svårligen tillgodoses inom ramen för en ordinarie uppgift vid Skatteverket, vilket också kan riskera att handläggningstiderna förlängs.

Bortsett från kravet på särskild insikt i beskattningsfrågor kan den behövliga kompetensen inte heller tillgodoses inom Skatterättsnämndens två avdelningar. För att kunna inordna Forskarskattenämndens uppgifter i Skatterättsnämnden krävs därför att en ny avdelning inrättas, med en kompetens som motsvarar Forskarskattenämndens. En sådan förändring skulle leda till att en myndighet försvinner, men skulle inte i övrigt leda till några effektiviseringar av den statliga verksamheten. Ärendena skulle precis som idag handläggas på det gemensamma kansliet för Skatterättsnämnden och Forskarskattenämnden. Att genomföra en sådan sammanslagning skulle dessutom kräva

omfattande författningsändringar. Därutöver har båda nämnderna väl inarbetade namn som överensstämmer med respektive uppdrag.

Förslaget att endast inrätta delar av verksamheten i Skatterättsnämnden skulle också innebära att två olika myndigheter beslutar i samma sak, vilket i sig är olämpligt. Forskarskattenämnden har i uppdrag att pröva om förutsättningarna för skattelättnad enligt 11 kap. 22 § inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda. De två ärendetyper som beskrivs i Statskontorets rapport avser endast två olika grunder för skattelättnad. Den ena grunden är en slags presumptionsregel för att arbetstagare som har en ersättning som överstiger viss nivå uppfyller villkoren för att få skattelättnad enligt den andra grunden, dvs. att arbetstagaren har den kompetens och de arbetsuppgifter som krävs. Det är alltså inte möjligt att dela upp beslutsfattandet på två myndigheter utan att först se över både de materiella och de processuella bestämmelserna. Det behöver också analyseras närmare hur de två prövningarna i sådant fall ska förhålla sig till varandra. Forskarskattenämnden vill här uppmärksamma att det förekommer att en ansökan beviljas på en annan grund än den sökanden åberopat. Forskarskattenämnden kan inte se att en uppdelning på två beslutsmyndigheter skulle förenkla processen, varken för myndigheterna eller för den som ansöker om skattelättnad.

Sammanfattningsvis anser Forskarskattenämnden att verksamhetens krav på kollektivt beslutsfattande av ledamöter med kunskaper inom olika områden väger så tungt att det ensamt kan motivera nämndmyndighetsformen. Dagens ordning med en prövning i nämnden som helhet i vissa ärenden och en prövning av ordföranden/vice ordföranden i de enklare ärendena är både ändamålsenlig, funktionell och kostnadseffektiv. Den nuvarande organisationen bör därför behållas.

För Forskarskattenämnden

Christina Eng
ordförande

Camilla Sandström
föredragande

Yttrandet har beslutats av Katarina Bartels, Christina Eng, Arne Johansson, Göran Marklund, Ulrica Sehlstedt och Eva Östman Johansson.